

Izjave vseh dan razen sobot, nedelj in praznikov.
Issued daily except Saturdays, Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniki prostori:
2687 South Lawndale Ave.
Office of Publication:
2687 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

LETO—YEAR XXX Cena lista je \$6.00 Printed on second-class matter January 16, 1937, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. CHICAGO, ILL., PONDELJEK, 8. NOVEMBRA (NOV. 8), 1937 Subscription \$6.00 Yearly STEV.—NUMBER 218

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

Predsednik Roosevelt priporoča poravnavo spora med ADF in CIO

Prva seja predstavnikov Ameriške delavske federacije in Odbora za industrijsko organizacijo pokazala možnost zblizanja med obema taborama. Vprašanje industrijskega unionizma ovira sporazum

Washington, D. C., 6. nov. — Predsednik Roosevelt je v razgovoru s časopisnimi poročevalci naglasil potrebo po poravnavi spora med Ameriško delavsko federacijo in Odborom za industrijsko organizacijo, toda to zavisi od voditeljev obeh grup. Njegova administracija ni doslej podvela nobenega koraka, da se to zgodi, pripravljena pa je podpirati vsako akcijo, da se konflikt konča.

Zamenjava o možnosti sprave se je pokazala na večerajšnji konferenci med predstavniki Ameriške delavske federacije in Odborom za industrijsko organizacijo. Industrijski unionizem, forma organizacije v industrijskih masne produkcije, je bil predmet diskusije na večerajšnji seji. Konferenca je bila zaključena, toda ta problem ni bil rešen. Razgovori se bodo obnovili v ponedeljek.

George M. Harrison, predsednik bratovščine železniških klerikov in načelnik konferenčnega odbora ADF, je izjavil, da so bile vse faze industrijskega unionizma na rešet, ker so hoteli ugotoviti, v katerih industrijskih se načelo industrijskega unionizma najlažje izvaja v svrhu organiziranja delavcev. "Lahko rečem, da smo se približali rešitvi tega problema," je rekel Harrison po zaključku konference.

Philip Murray, direktor CIO in načelnik pogajalnega odbora, je pripomnil, da se strinja s Harrisonovo izjavo. Pozneje je bil Murray vprašan, ali sta se grupi izrekli za sklenitev premirja. Odgovoril je, da o tem ni bilo govora na večerajšnji seji, zaenot pa je dejal, da so razgovori pokazali možnost zblizanja. Murray je bil opozorjen na nedavno Greenovo izjavo, v kateri je obsodil CIO, ko je ta naznanil organizatorično kampanjo med delavci v industriji pohištva, čes, da je CIO posegel v področje unij ADF.

Pozneje se je izvedelo, da sta si skočila v las David Dubinsky, predsednik oblačilne unije International Ladies' Garment Workers, in Charles P. Howard, predsednik tiskarske unije in tajnik odbora CIO. Oba sta delegata Lewisove organizacije, toda sprla sta se zaradi vprašanja nadziranja unij. Dubinsky je trdil, da eksekutivni svet Ameriške delavske federacije najlažje rešuje jurisdikcijske spore med unijami, Howard pa je argumentiral, da industrijski unionizem, ki ga propagira CIO, odpravlja stroke sporov.

Buffalo dobil delavskega župana

Clan tiskarske unije
Buffalo, N. Y. — (FP) — Ameriški delavski stranki gre za slabo, da je bil izvoljen za župana Thomas I. Holling, član tiskarske unije. Porazil je republikanskega kandidata Edwina F. Joecka, ki je imel močno oporo pri bankirjih in industrijskih magnatih.

Fašistični blok na letel na opozicijo

Uspeh reprezentantov demokratičnih držav

Bruselj, Belgija, 6. nov. — Pokus italijanske delegacije, da prepreči vmešavanje evropskih velesil v kitajsko-japonski konflikt, je naletel na opozicijo pri reprezentantih Francije, Anglije in Združenih držav. To je bila prva večja praska med reprezentanti teh držav in italijansko delegacijo, ki govori v imenu fašističnega bloka. Sporno vprašanje je bilo, ali naj konferenca podpisne pogodbe, ki garantira Kitajski nedotakljivost njenega ozemlja, imenuje pododsek, da ta posreduje v konfliktu med Japonom in Kitajsko. V praksi so zmagali reprezentanti Francije, Anglije in Združenih držav, ko je konferenca v načelu odobrila imenovanje pododseka.

Debatu je otvoril Norman B. Davis, načelnik ameriške delegacije. Njegov argument je bil, da konferenca lahko posega v konflikt na Daljnem vzhodu, v katerem nista prizadeti samo Japonom in Kitajski, temveč tudi druge države, ki imajo svoje interese na Kitajskem. On je predlagal imenovanje pododseka in predlog sta podprla Eden in Delbos, zunanja ministra Anglije in Francije.

Paul Spaak, belgijski zunanji minister in predsednik konference, je odprl sejo s čitanjem japonskega odgovora na povabilo belgijske vlade, naj pošlje svoje reprezentante na konferenco. Japonom pravi v odgovoru, da je odklonil povabilo, ker ne vidi možnosti, da bi konferenca likvidirala konflikt med njo in Kitajsko.

Anglija jači svojo vojno mašino

Poldruga milijarda dolarjev je šla za oboroževanje

London, 6. nov. — Thomas Inskip, minister za koordinacijo obrambe, je naznanil, da je Anglija potrošila vsoto \$1,440,000,000 za oboroževanje od meseca marca preteklega leta do konca septembra tega leta. Program oboroževanja je orisal v govoru na shodu v Darvenu. V omenjenem času je Anglija zgradila 58 novih munijskih in orožnih tovarn. Izmed teh jih 26 zalaga bojno mornarico, 17 armado in 15 letalsko silo.

"S tem pa se nisem povedal vse stori je angleškega oboroževanja," je pristavil. "Anglija je iznašla nove in učinkovite obrambne metode. Znanost je stalno na delu, da zaščiti angleško civilizacijo pred napadi iz zraka."

Vodja nacijev se obesil v češkem zaporu

Praga, Češkoslovaška, 6. nov. Heinz Rutha, eden izmed najprominentnejših voditeljev nacijev v nemških distriktih v Čehoslovaški, je izvršil samomor v jetniški celici v Boemisch-Leipi. Jetniški pazniki so ga našli obešenega večeraj zjutraj v ječi, kjer je čakal obsojence. Rutha in petnajst drugih nacijev je češka policija nedavno aretirala na obtožbo homoseksualnosti. Aretacije so izzvale vihar protestov v Nemčiji, ki se še ni polegl. Sodijo, da bo samomor Rutha poslabšal odnose med Nemčijo in Češkoslovaško.

vem Gradcu. V Darvaru so bili izgreli, pri katerih so žandarji obtretili tri osebe.

CHAMBERLAIN PRIZNAL POGAJANJA S FAŠISTI

Izmenjava "trgovskih agentov" med Anglijo in fašistično Spanijo

NAPAD NA FRANCO-SKI PARNIK

London, 6. nov. — Ministrski predsednik Neville Chamberlain je priznal, da so v teku pogajanja glede izmenjave "trgovskih agentov" med Anglijo in generalom Francom, načelnikom španskega fašističnega režima, zanikal pa je, da bodo ti "agenti" diplomatski reprezentanti angleške vlade. Premier je podal to izjavo, ko je C. R. Atlee, vodja laboritorv v parlamentu, hotel izvedeti, ali se je angleška vlada posvetovala s člani mednarodnega nevmesevalnega odbora predno je pristala na izmenjavo "trgovskih agentov".

Chamberlain je odgovoril, da posvetoovanja niso bila potrebna, toda Francija je bila vseno in formirana o pogajanjih med angleško vlado in generalom Francom.

"Ali to ne pomeni, da je angleška vlada aktualno priznala španski fašistični režim?" je vprašal Atlee. Chamberlain je odgovoril, da izmenjava agentov ne spremeni situacije, ker se bo Anglija še nadalje držala mednarodnega dogovora glede neintervencije v Spaniji, toda vlada je morala nekaj storiti, da zaščiti svoje trgovske interese v Spaniji.

Medtem, ko so laboriti kritizirali kupčijo, ki jo je vlada sklenila s španskimi fašisti, je imel mednarodni nevmesevalni odbor svojo sejo, na kateri je odobril angleški načrt glede potegnitve zunanjih čet iz Spanije. Lord Plymouth, načelnik odbora, je dobil nalogo, da pridobi obe grupi, ki sta zavezovani v civilni vojni, za sodelovanje pri potegnitvi "prostovoljcev" iz Spanije.

Pariz, 6. nov. — Nadaljnji francoski parnik je bil tarča napada iz zraka. Dve letali, katerih identiteta še ni bila ugotovljena, sta napadli tovorni parnik La Corse na Sredozemskem morju, 20 milj vzhodno od Barcelone, s bombami, toda nobena ni zadela cilja. Nedavno je bil na istem mestu bombardiran in potopljen angleški tovorni parnik Jean Weems, naker je britanska vlada protestirala pri španskem fašističnem režimu in poslala bojno ladjo Hood na pozorišče, da preišče ozadje napada.

Vest iz Madrida se glasi, da so fašistični letalci v navalnih na Lerido in Barbastru, mesti na ozemlju, ki ga kontrolira španska vlada, s bombami ubili čez tristo nebojnikov in ranili 700 drugih. Obe mesti ležita v bližini Barcelone, glavnega mesta Katalonije.

Odslovljena pridigarja piketirata cerkev!

New York, 6. nov. — "Protestantovska cerkev v Jamaici, Queens, je nepravilna napram pridigarjem," sta izjavila dva pridigarja, ki sta pričela piketirati to cerkev. Pridigarja sta rev. Dorsey Short in rev. Charles Ashby. Oba je odstavil škof Homer Tomlinson, ker sta v svojih pridigah kritizirala ženske, ki si mažejo ustnice z rdečilom. Lepotičarne sta obsodila kot gnezdo grešnosti. Zenske so protestirale, naker je škof odslovil pridigarja.

Japonska zmaga v severni Kitajski

Japonci se pripravljajo na napad na Sungkiang

Sanghaj, 8. nov. — Japonske čete so prekorale reko Wangpu pri Sungkiangu, 22 milj južno-zapadno od Sanghaja. Cilj japonskih vojnih operacij je izoliranje kitajske armade na tej fronti. Japonci se pripravljajo na napad na Sungkiang, glavno točko kitajskega obrambnega sistema na tej fronti. Zadnji petek je japonska armada na tej fronti dobila ojačanje. 25,000 vojakov se je izkrcalo v pristanišču na južni strani Sanghaja.

Tokio, 6. nov. — Japonske čete so danes zasedle Taiyuanfu, glavno mesto province Šansi v severni Kitajski. Kitajska armada se je odločno upirala, a ni bila kos japonski oboroženi sili. V bitki pred okupacijo mesta je po vesti iz japonskega vira padlo več tisoč kitajskih vojakov. Ostanke kitajske armade so se po padcu mesta umaknili proti jugu in japonske čete jih zasledujejo.

Tokijaska vlada je naznanila predložitev načrta splošne mobilizacije parlamentu v odobritev. Japonom namenava poslati nadaljnje čete na Kitajsko, da streže odpor kitajskih brambovcev na sanghajski in drugih frontah.

Sanghaj, 6. nov. — Nadaljnje kitajske čete so dospale na sanghajsko fronto, da potisnejo Japonce z južnega brega potoka Soocow, ki so ga zasedli po vroči bitki v bližini francoske koncesije. Kitajske čete so dobro oborožene in se pripravljajo na napad na japonske položaje.

Poveljnik kitajske armade je dejal, da so topniške krogle razdejale več zasilnih mostov, ki so jih Japonci zgradili nad potokom, da olajšajo transportacijo vojaštva in municije. Beane bitke se vršijo na osem milj dolgi črti, ki se vleče od parka Jessfielda na zapadni strani Sanghaja do Nanzhangja.

Naciji poslali 'izdajalce' v smrt

Sodišče jih je spoznalo za krive izdajstva in špionaže

Berlin, 6. nov. — Trije Nemci, katere je vojno sodišče spoznalo za krive veleizdajstva in špionaže, so bili obsojeni v smrt. Vsi so bili postavljeni pod giljotino, ki jim je odrezala glave. Nov zakon, ki ga je uveljavila Hitlerjeva vlada, je odpravil rabeljsko sekuro in jo nadomestil z giljotino.

Eksekutirani so bili Robert Stamm, bivši komunistični poslanec v nemškem parlamentu; Peter Sausen, bivši član Francoske tujske legije, in Adolph Rembte. Obtožnica je očitala Stammu in Rembtu, da sta skušala ustanoviti nelegalno organizacijo pred dvema letoma. Oba sta bila imenovana kot agenti komunistične internacionale. Stammova žena je naredila več obupnih poskusov, da reši življenje svojemu možu. Na zadnji seji sveta Lige narodov je dobila čez sto podpisov francoskih, čeških in danskih poslancev na peticijo, ki je priporočala pomiloštev. Peticija je bila potem poslana Hitlerju, ta pa jo je izročil ljudskemu sodišču, ki jo je zavrglo.

Sausen se je vpisal v francosko tujsko legijo l. 1928. Šest let pozneje se je vrnil v Nemčijo, "kjer" — je bilo rečeno v obtožnici — "se ni mogel sprijazniti z novimi razmerami. Hotel je ponovno vstopiti v tujsko legijo, toda medtem je bil osumljen veleizdaje. Kazen za tak sločin je smrt. Vsa Nemci, ki samo skušajo izdati kakšno državno tajnost, mora dobiti najvišjo kazeno."

HITLER POSREDOVALEC MED JAPONSKO IN KITAJSKO?

On bo skušal končati konflikt na Daljnem vzhodu

KITAJSKE KONCESIJE JAPONSKI

Berlin, 6. nov. — Tu so se pričele širiti govorice, da bo diktator Hitler prevzel vlogo posredovalca med Japonom in Kitajsko, da se konflikt na Daljnem vzhodu konča. Oskar Trautmann, nemški poslanik na Kitajskem, je že informiral diktatorja, da ga hoče nankingska vlada za posredovalca. Gotovo je tudi, da tokijaska vlada ne bo ugovarjala. Hitler sam je uverjen, da njegovo posredovanje ne bo samo uspešno, temveč tudi dobrodošlo.

Joachim von Ribbentrop, nemški poslanik v Angliji, je odpoval v Rim, da sklene pakt proti komunistični internacionali s Italijo in Japonom. Po sklenitvi tega pakta se bo vrnil v Berlin.

Hitler bo prevzel vlogo posredovalca, kakor hitro bo dobil definitivno zagotovilo od obeh strank, ki sta zavezovani v konfliktu na Daljnem vzhodu, da bosta sprejeli njegovo odločitev. Ideja, da Nemčija posreduje med Japonom in Kitajsko, ugaja Hitlerju. Dobro poučen krogi pravijo, da bo Hitler izrabil priliko za utrditev svojega prestolja. Pripravljen je celo odločiti proklamacijo, da Nemčija ne priznava izgube svojih kolonij.

General Pa Li-tsang, svetovalec kitajskega diktatorja Kaišeka o militarnih zadevah, je imel razgovor s maršalom Blombergom, nemškim ministrom obrambe, o situaciji na Daljnem vzhodu. General se nahaja že več let v Nemčiji, kjer proučava nemško militarniško taktiko. On ima več prijateljev med nemškimi vojaškimi častniki.

V teku razgovora je skušal Blomberg prepričati Li-tsangja, da bo morala Kitajska dati koncesije Japonom, ker je njena militarniška sila tako močna, da se ji Kitajsko ne bo mogla dolgo upirati. Koncesije so potrebne v interesu miru na Daljnem vzhodu.

Velika delavska zmaga na vzhodu

V Bridgeportu, Conn., so socialisti osvojili vse urade

Bridgeport, Conn. — Pri tujakih občinskih volitvah 2. novembra so socialisti v šestih letih že tretjič zmagali in to pot so osvojili vse mestne urade in vseh šestnajst sedežev v mestnem svetu. Župan Jasper McLevy je prejel 28,521 glasov, njegova dva nasprotnika, republikanec in demokrat, pa skupaj 13,112, kar znači, da je McLevy dobil 15,409 glasov absolutne večine.

Jasper McLevy je predsednik socialnodemokratske federacije v Združenih državah. To je organizacija demokratičnih socialistov, ki so se lani odcepili od Thomasove socialistične stranke.

Je smrt. Vsa Nemci, ki samo skušajo izdati kakšno državno tajnost, mora dobiti najvišjo kazeno."

